

1.

2. **Przedwiośnie** Stefana Żeromskiego

a. 1. **Cele lekcji**

i. a) **Wiadomości**

Uczeń:

- utrwała wiadomości o Stefanie Żeromskim,
- utrwała wiadomości na temat twórczości Stefana Żeromskiego,
- utrwała wiadomości dotyczące historii Polski przełomu XIX i XX wieku,
- utrwała wiadomości o elementach świata przedstawionego utworu: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- rozumie pojęcie: *Entwicklungsroman*.

ii. b) **Umiejętności**

Uczeń potrafi:

- przedstawić twórczość Stefana Żeromskiego,
- wskazać cechy charakterystyczne twórczości Stefana Żeromskiego: tematy społecznikowskie i narodowowyzwoleńcze,
- zilustrować przykładami z utworu sytuację Polski doby przełomu XIX i XX wieku oraz określić stosunek do niej Stefana Żeromskiego.

b. 2. **Metoda i forma pracy**

Wykład, dyskusja, praca w grupach, nauczanie sytuacyjne, praca analityczna z tekstem *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego.

c. 3. **Środki dydaktyczne**

Egzemplarze *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego.

d. 4. **Przebieg lekcji**

i. a) **Faza przygotowawcza**

1. Sprawdzenie listy obecności.
2. Sprawdzenie zadania domowego.
3. Zapisanie tematu lekcji.
4. Podanie uczniom celu zajęć.
5. Wykład: krótka informacja o Stefanie Żeromskim; wskazanie charakterystycznych motywów jego

twórczości: autobiografizm w twórczości, tematy społecznikowskie i narodowyzwoleńcze.

6. Swobodna dyskusja na temat świata przedstawionego *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego (na temat czasu, miejsca akcji, bohaterów utworu i przebiegu zdarzeń).

ii. b) Faza realizacyjna

1. Dyskusja na temat wrażliwości Stefana Żeromskiego. Spowodowane to było doświadczeniami życiowymi:

- urodzony w tragicznym roku 1864,
- dzieciństwo na kielecczyźnie, w rodzinie, która poniosła wiele strat, gdzie przechowywano pamięć o narodowej historii i często opowiadano o powstaniu styczniowym,
- częste choroby, głównie gruźlica,
- trudne sierocę lata szkolne w kieleckim gimnazjum, poddane zabiegom rusyfikacyjnym,
- lata studenckie 1861-1891 – poznał, co to nędza i głód; trochę później pracował jako guwerner w pańskich dworach - obserwacja nędznego życia chłopca,
- w latach 1892-1896 był bibliotekarzem w Raperswiku - zbieranie materiałów do powieści o czasach napoleońskich.

2. Praca z tekstem: analiza czasu, przestrzeni, postaci i wydarzeń świata przedstawionego utworu.

Elementy świata przedstawionego:

- czas,
- miejsce,
- postacie (główne, drugoplanowe, epizodyczne),
- wydarzenia.

3. Wnioski – dyskusja.

4. Uczniowie sporządzają samodzielną notatkę w zeszytach przedmiotowych.

iii. c) Faza podsumowująca

Dyskusja podsumowująca: *Przedwiośnie* utworem *Entwicklungsroman*.

Nagrodzenie plusami uczniów, którzy wykazali się szczególną aktywnością w czasie zajęć.

Podanie zadania domowego (załącznik).

e. 5. Bibliografia

S. Żeromski, *Przedwiośnie*, PIW, Warszawa 1995.

f. 6. Załączniki

i. Zadanie domowe

Znajdźcie w *Przedwiośniu* Stefana Żeromskiego fragmenty przedstawiające polską rzeczywistość.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Jest to pierwsza lekcja z cyklu pięciu zajęć poświęconych analizie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego – przeznaczona dla klasy trzeciej liceum ogólnokształcącego.